

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-6 szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétadására vonatkozó felvilágosítások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 279. szám.

Péntek, dec. 4

A telepítés.

— december 4.

A földmivelési miniszterium mostani költségvetésének tárgyalása során igen nevezetes a magyar birtokpolitika szempontjából különösen jelentős részlet ragadja meg a figyelmet.

Ez a részlet: a telepítés.

A telepítés eddig nálunk meglehetősen szegényes keretekben mozgott, ami nem is lehetett másképp, mikor csak csekély összeg állott erre a célra rendelkezésre. Most azonban, mint azt a földmivelési költségvetésből láthatni, kedvezőbb helyzetbe kerül a kormány, mert száz millió áll rendelkezésére, amelynek első részletét már be is állították a jövő évi költségvetésbe.

A telepítésnél konstatálni kell, hogy a telepítési politika nagyon szerencsétlen volna akkor, ha annak gazdasági részével nem törődnek, mert nem annyira a birtokmegosztás oka gazdasági bajainknak, mint inkább a rossz birtok-kihasználás. A telepítés ügyének sikere testvériesen ölelkezik annak a népek kulturállapotával, mely a földet műveli. A telepítési akciónak tehát párhuzamosan együtt kell haladnia a nép gazdasági kiképzésével, mert hiába telepítünk, ha a modern élet nagy követeléseit között csak a régi nyomásos gazdálkodás akarja kimunkálni a földben rejlő kincseket.

Meg tudjuk érteni, hogy amidőn a telepítést, mint szociális bajaink egyik orvosságát emlegetjük, ha akkor arra gondolunk, hogy a gazdasági kis üzemet szaporítsuk; vagyis másként, hogy a nép minél szélesebb rétegének adjunk otthont és tulajdont. Ámde ne feledjük, hogy a kis üzemi gazdaságok nagy általánosságban azonosak a maradiság fogalmával.

Nekünk tetszik az, hogy a letelepített népek modern gazdasági csapásra való áttérése minden képzelhető állami

segítséggel megy végbe. Tetszik nekünk, mikor halljuk, hogy az állami telepeken öntöző művek, bolgár rendszerű kertészetek, faiskolák, az értékesítő szövetkezetek több változata létesül és a mellékgazdasági ágak kultiválására éber gondot fordítanak. Igen helyes a földmivelésügyi miniszternek a legutóbb tett azon intézkedése, hogy a telepítvényes falukban az állattenyésztés fellendítésére, a tajszövetkezetek virágzóvá tételére nagy jelentőségű intézkedések történtek. Örvedetes, hogy téli időben a kincstári telepek népiskolái megtelnek kisgazdákkal, akiket gyakorlatilag oktatnak a modern gazdálkodás új fogásaira.

Mindez együttvéve és részleteiben is azt bizonyítja, hogy a telepítés nem akarja a proletár gazdaságok számát szaporítani, hanem erős kisgazda osztályt akar saját birtokában a haladás úttörőjének nevelni.

Ezzel két feladatot old meg: a kis tőkével önállóságra jutott földmivelők vállalt kötelezettségeiknek könnyebb szerrel képesek megfelelni; másrészt vidékükön az okszerű gazdálkodás mintáját szolgáltatják és bár a földmivelésből élő nép az egész világon konzervatív s az újításokat nehezen fogadja el, mely körülmény népünk sajátos természetében rejtleleg nálunk még jellegzetesebben mutatkozik, — mégis látni lehet, hogy a földmivelés újabb módszerei, fogásai szépen terjednek és egyáltalában nem lehetne mondani, hogy a mi földmives népünk ne szeretne tanulni.

Csak előre a megkezdett uton. Az irány helyes, az alap jó. Ha komolyan megfontoltan és tudatosan folytatjuk a telepítési akciót, az olyan gazdasági erőt fog gyűjteni a magyarság részére, amely biztos alapjául fog szolgálni az erős magyar államnak.

HIREK.

Tájékoztató.

A fűtő (telefon 118. sz.) minden nap reggel 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő szerda és pénteken déltől 9-11 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 10 óráig. A kádfűtő reggel 6-11 este 7-11 nyitva marad.

A Torontóvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkásgimnázium) december havi előadásai a következők:

Dec. 4-én: 8-től 9-ig fizika; 9-től 10-ig nemzetgazdaságtan.

Dec. 9-én: 8-től 9-ig nemzetgazdaságtan; 9-től 10-ig gazdasági földrajz.

Dec. 11-én: 8-től 10-ig nemzetgazdaságtan; 9-től 10-ig magyar irodalom.

Dec. 16-án: 8-től 9-ig fizika; 9-től 10-ig gazdasági földrajz.

Dec. 18-án: 8-től 9-ig fizika; 9-től 10-ig történelem.

Dec. 30: 8-től 9-ig fizika; 9-től 10-ig történelem.

December 7. Közig. bizottság ülése.

December 9. Városi alakuló közgyűlés.

December 10. Rendkívüli megyei közgyűlés.

December 12. Városi tisztújítás.

— Görög keletiek ünnepe. Gör. kel. szerb polgártársaink ma ülték meg Boldogasszony fogantatásának ünnepét, mely alkalommal a váraljai-utcai Monasztir-templomban bucsu volt, a szokásos ünnepélyességekkel, míg a templomokban délelőtt 10 órákor ünnepi miséket mondtak, amelyekben a hívők nagy számmal vettek részt.

— A pápa jubileuma a zárdában. A nagybeeskereki róm. kath. Jeánytanintézet tanulói december hó 6-án délelőtt 11 órakor X. Pius pápa aranymisés jubileuma alkalmából emlékünnepeket tart következő műsorral: 1. Ének: „Ecce Sacerdos magnus”. 2. Grieg: „Ünnepi induló”. 4 kézre zongorán előadják: Fuka Zsófi és Gutenkunst Margit IV. o. t. 3. Kemenes Ferenc: „Pápaság”. szavalja Krumenacker Erzsik. t. 4. Nedy: „Voix du ciel”, zongorán és harmóniumon előadják: Millos Emmy és Rádd Ilma k. a. 5. Alkalmi beszéd, mondja: Magyary Pál, p. p. kam. pl. igazgató. 6. „Pápai himnusz”, éneklé az intézeti énekkar. Az ünnepen az intézeti előjáróság vendégeket szívesen lát.

— A szabad iskolából. A kulturegyesület munkásgimnáziumában ma este 8-9-ig Harzer József főgm. tanár fizikai, 9-10-ig Winker István felsőkeresk. iskolai tanár pedig nemzetgazdasági előadást tart.

A „TORONTÁI” tárcája.

Óvatosság.

— Franciából. —

Megdondolt ember vagyok, én nem csinálók hebehurgyán semmit. Ha én egyszer valamit elhatározok, azt én meg is teszem.

Legutóbb az az eszmém támadt, hogy megházasodom, hozzá is kezdtem a legnagyobb körültekintéssel az érdekes terv kiviteléhez. Felhasználtam a barátaimat is. Mindeniknek küldtem egy kis memorandumot, amelyben pontosan benne volt korom, személyleírásom, magasságom, súlyom és összes tulajdonságaim, hibáimmal és vagyoni állapottommal együtt. Ezenkívül még egy-egy fényképet is mellékeltem mindegyikhez, — én nem akarom, hogy ne ismerjen, akit elveszek. Ha mindenki így tenne, mennyivel könnyebben egymásra találnának a rokonlelkek! Meg kell még mondanom, hogy egy kérdőívet is mellékeltem mindhez, ezt csupán csak udvariasságból azok iránt a hölgyek iránt, akik beleegyeznek abba, hogy tisztelem tegyem náluk.

Igy ismerkedtem meg egy bájos, szőke hölgygel, aki alig egy pár hónappal azelőtt vált el a férjétől.

A feleleteivel tökéletesen meg voltam elégedve. Még a hibái — mert ezt a rovatot is pontosan kitöltötte, — mondom, még a hibái sem voltak kellemetlenek. Megirta, hogy neki mániája a rend, hogy ő csak olyan férfival képes élni, aki engedelmeskedik ennek a rögeszméjének. Az én jellememhez pedig, mondhatom, csak olyan nő illik, aki ebben a hibában elég alaposan szenved.

Tiszteletemet tettem nála. Rendkívül megdöbbentem. Türelmetlenül vártam, vajjon ő milyen véleménynyel van rólam: kedvezővel.

Alaposabb információkat gyűjtöttem.

Legjobban bizonyosan a volt férje ismeri, hiszen körülbelül öt évig élt vele. Megszereztem a címét, szekerészkapitány volt, — én minden habozás nélkül bemutatkoztam neki. Hatalmas természetű ember volt, hosszú, mint egy végigkoplalt nap.

— Istenem. — mondom neki, — kapitányom, akiről én kérdezősködni akarok, nem más, mint ez mme Bouffemont.

A kapitány összeráncolta a homlokát.

— Mondja kérem, honnának akarja felvenni?

— A viláért sem, kapitányom, a viláért sem. Nőül akarom venni.

— Hát akkor mi az ördögöt keres nálam?

Engedje meg, de ez előltem igen különös.

— Első pillantásra igen, kapitányom. De én előrelátó ember vagyok és...

— Értem, értem. Nos, hát nyugodtan elveheti.

— Igazán? ...

— Egyebet nem mondhatok.

Meghajoltam előtte:

— Ön tehát ajánlja nekem, hogy vegyem el?

— Mondja csak, — mordult rám mérgesen, — tanácsért jött hozzám vagy véleményért? Ugy hiszem, csak a véleményem akarta tudni.

Még megver ez a bolond nagy ember, gondoltam és hamarosan ajánlottam magam.

Elismerem, hogy kissé tolagodó voltam, de mit akarnak? Én előrelátó ember vagyok.

Természetesen tudni akartam, hogy van-e kilátásom arra, hogy nőm egészséges gyermekek-

kel fog megajándékozni, — megvizsgáltattam egy orvos barátommal. Barátom biztosított róla, hogy csodálatosan illünk egymáshoz, — mert természetesen magamat is megvizsgáltattam.

Eljött az esküvőnk szombatja. (Már most meg kell mondanom, hogy úgy határoztuk, csak a négy tanut fogjuk ebédre hívni.) El akartam temetni a legénységemet. Kitűnő ödetem tamadt. Mért ne temetném a leendő nőmmel együtt? Kitűnő lenne! ...

Egyenesen érte mentem.

— Kedves barátnőm, — mondtam neki — el akarom temetni a legény életemet. Igen boldoggá tenné, ha velem jönne, hogy együtt temessük el. Hígyje el, nem vagyok neveletlen fickó és most még jobban fogok ügyelni magamra.

Mme Bouffemont, akit neamsokára mme Taupinotnak fognak nevezni, kegyesen elfogadta meghívásom.

Mondhatom önöknek, nagyon jól éreztem magam a vendéglőben a bájos hölgy társaságában. A vacsora vidám volt. Mme Bouffemontot a világon a legfigyelmesebb nőnek láttam. Terveinkről, jövőnkrol beszélgettünk és pezsgőt ittunk.

Tüzesen kérdeztem tőle:

— Ugy-e drágám, nem kell holnapig várnom?

— Igen, maga valóságos vizsgát akar rendezni? — kérdezte jókedvűen.

— Igen, igen, a lehető legalaposabb vizsgát, drágaságom.

— De én azt csak otthonias helyen viselhetem el, — suttogva pirulva leendő nőm.

Rögtön ajánlottam, hogy menjünk haza, hozzám, hiszen már úgy is ott van az ágy.

Müértő szemmel nézette az ágyat és azt mondta: „Egész jó, azt hiszem, kényelmesen leszünk”. De mikor én azt gondolva, hogy ez

Sz. v. 4701 I-III 715 406 323 222 1932 1928 1920 1919 1911 1908 1157 1149 1138 1130 1116 1059 1057 1044 1020 1013 1001 949 V. v. 4711 I-III 713 1081 926 916 915 842 754 736 708 645 125 V. v. 4811 I-III 715 1031 1008 953

Torontali küldöttségek a kormányánál. Mint fővárosi levelezőnk jelenti, tegnap Csátád község küldöttségét vezette Baross János képviselő Andrássy Gyula gróf belügyminiszter elé. A küldöttség nevében Koch Miklós terjesztette elő kérésüket, mely az volt, engedjék meg, hogy a községi árvaalap kamataiból a község ingatlanát vegyen oly módon, hogy az árvaalap számára telekkönyvezzék el és csak hasznélvezete legyen a községnek. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter megjegyezte, hogy a kérés kissé szokatlan, de meg fogja vizsgálni az ügyet és lehetőleg kedvezően intézi el.

Ugyancsak tegnap Bogáros község küldöttsége Apponyi Albert gróf miniszternél tisztelt. Szószólójuk Schmiecht József községi bíró állami segínyt kér a községi iskolák számára. Apponyi gróf miniszter, aki Baross János és Várnay Imre képviselők társaságában jelent meg, megígérte, hogy mint régi jóbarátjuk fogja megvizsgálni az ügyet és lehetőleg teljesíti kérésüket.

Schwarz Mór temetése. Ma délután temették el nagy részvét mellett a váratlanul elhunyt Schwarz Mór kollegánkat, akit a halál hirtelen ragadott el szerető családjá és ösmerősei köréből. Egész életében szerény, de buzgó munkása volt a vármegyének s a közügynek, amelyet tollalval szolgált hűségesen és becsületesen. Szerették és becsülték is jó tulajdonságaiért s a szeretetet leginkább bizonyítja az, hogy sokan kísérték ki utolsó útjára. A temetésen, mely délután fél 2 órakor volt, részt vett a vármegye tisztikara Jankó Agoston alispánnal az élén, továbbá a megyei árvaszék, dr. Mihálovics Ödön árvaszéki elnök vezetésével, a vármegye segéd és kezelőszemélyzete, a „Torontál”, „Wochenblatt” és a „Délvidéki Újság” szerkesztősegei és kiadóhivatalai testületileg, azonkívül nagyszámu ismerősei. A temetési szertartást dr. Klein Mór főrabbi végezte, aki magas szárnyalású beszédben bucsuztatta el az elhunytat, megemlékezvén annak hosszú esztendőknél át kifejtett munkásságáról, majd rövid imát mondott, amely után a koszorúktól borított koporsót — amelyek között ott láttuk Torontál vármegye tisztikarának, a vármegye árvaszékének s a Wochenblatt szerkesztőségének díszes koszorúit is — feltették a gyászkozsira, amely kétoldalt a vármegyei hajduktól kísérve megindult az irt. temető felé, ahol az elhunytat örök nyugalomra helyezték.

A kereskedelmi és iparkamarából. A temesvári kereskedelmi és iparkamara e hó 7-en délután 3 órakor rendes közgyűlést tart, melynek tárgysorozatán többek közt Kükékháza, Újszentiván és Zsigmondfalva községek husszemlézeti szabályzatai, továbbá a pancsovai tanonciskola segélygye szerepel.

A városi tisztújítás. Mint már megirtuk, a választott városi tisztviselők az idén új választás alá kerülnek s az állásokra az alispán december 10-iki határidővel ki is irta a pályázatot.

az én vágyam teljesedését jelenti s meg akartam ölelni, energikusan lökött el magától: „Ah! nem! A legesekélyebb mozdulatra itt hagyom. Azt akarja, hogy már esküvőnk előtt ily rossz véleményem legyen önről?”

Nagyon szerencsétlennek éreztem magam, de elhatároztam, hogy korrekt leszek. A szomszéd szobában aludtam és leendő nőm belől magára zárta az ajtót. Még hajnalban hazament a maga lakására, hogy az esküvőre elkészüljön. Kocsival mentem érte s úgy hajtatunk az anyakönyvvezetőhöz; úgy volt, hogy a tanuink ott várnak meg bennünket.

Megérkezünk a terembe. Mondhatom, összeillő pár volunk. Boldog voltam.

Az anyakönyvvezető unalmasan olvasta a törvényszakaszokat, majd jegyesemhez fordult és feltette a szokásos kérdést:

— Férjéül választja ön M. Achille Taupinot-t?

Jegyesem egy pillanatig habozott, majd csengő hangon szólalt meg:

— Nem, — mondta határozottan — meg gondoltam a dolgot. Képtelen vagyok rá, hogy igent mondjak, bármennyire akarnám is.

Felkiáltottam, a tanuk nevettek, maga az anyakönyvvezető is csak azt hitte, hogy vigjátékot néz végig és jegyesem így folytatta:

— Igen, a határozatom visszavonhatatlan, mert ez az ur éjjel rettenetesen horkol. Tudakozódtam a szomszédjainál és azt mondták, hogy nem lehet tőle aludni, a ház egészen reng bele. Bizonyos akartam lenni róla, tehát a múlt éjjel végső kísérletre szántam magam.

Felém fordult és maliciózan fejezte be: — Igen, uram; mert nemcsak ön gyűjt információkat, hanem én is előrelátó vagyok.

A tisztújítást megelőzőleg december 9-ikén d. e. 9 órakor az alispán elnöklésével alakuló közgyűlés lesz, míg a tisztújító közgyűlést december 12-ikére tűzte ki az alispán.

Köszönet. Dr. Mangold Samu és dr. Pollák Viktor 5-5 koronát adományoztak az „Iskolagyermekbarát” egyletnek, melyért hálás köszönetet mond az egylet elnöksége.

Szabad liceum Nagyikindán. Mint Nagyikindáról jelentik, a Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kezdeményezésére és védnöksége alatt, Krecsméry Károly ottani állami főgimnáziumi igazgató ügybuzgó vezetésével megalakult a szabad liceum s ezelőtt két évvel megkezdett, de időközben abban maradt előadásait e hó folyamán ismét megkezdte.

Felülfizetések. A múlt hó 28-án rendezett nyomdászmulatság alkalmával a következő felülfizetések folytak be: Dr. Kuszling János 8 kor., dr. Brájer Lajos, Mayer Rezső, dr. Kardos Samu 5-5 kor., Seprős Valter, Toloczky Száva, N. N. 2-2 kor., N. N. 1-20 kor., Semsey Gyula, Bornhauser N.-né, Kanizsa Armin, Kolofon Dezső 1-1 kor., Balogh József 80 fill., Oszusky András 60 fill., Muezin 1. 50 fill., Dragon János 20 fill., N. N. 20 fillér.

Ugyanakkor az iparoskör mulatságán a következők fizettek felül: Marschall János 5-06 kor., dr. Kardos Samu 5 kor., Anna és Schulz, Schillesz Lajos, Boldizsár N. 2-2 kor., Seprős Valter 1-50 kor., Bosnyák János 1-20 kor., Balogh Pál, Böhm Jakab, Basch Ernő, Lujanszky Sándor, Schager Nándor, Hölzl Róbert 1-1 korona, Szelezensky Pál 80 fill., Teichner Ernő, Sihermann József, Metzger Károly, Beno N., Stein Mihály, Stechardt Ferenc, Somogyi József, Kölpik Jenő, N. N. 40-40 fillér. A felülfizetésekért ez uton mond köszönetet az iparoskör és a nyomdászok szakegylete.

Karácsonyi és ujévi legalkalmasabb ajándékok, ugyszintén eredeti kínai teák, valódi angol jamaikai rum, droguák, kötszerek, likőr és rumeszeneciák, optikai s fényképezési cikkek stb. kaphatók Melkuhn Dezső drogeriájában, az „Arany csillaghoz” Nagybecskerek. Telefon 95. szám.

Aki maga bíraskodik. Egy zsidóusról szól a krónika, aki a maga bírása akart lenni s aki fölött emiatt valószínűleg a törvényszéki bírák ünek majd szigorú ítéletet. A dolog úgy történt, hogy Bunits Milka cigány nő a napokban betért Sperr Péternek az Écskai utcában levő zsidó üzletébe, ahol régi tányérokat akart vásárolni. Az üzletet hosszas alkudozások után meg is kötötték és a cigányasszony éppen távozni akart a tányérjaival, azonban Sperr hirtelen bezárta az ajtót s kérdőre vonta Bunitsné, hogy mi lesz a bizonyos 5 koronával, a mivel még egy másik alkalomról tartozik. Az asszony erre azt válaszolta, hogy az 5 koronához neki semmi köze, mert azt a férje fogja majd megfizetni. Sperr nem érte be ezzel az ígérettel, hanem letépett egy a cigányasszony nyakában lévő Mária Terézia-tallért, a cigányasszonyt pedig kidobta az üzletből. Bunitsné az ügynek ílyeten való elintézésével sehogy sem volt megelégedve, hanem jelentést tett az esetről a csendőrségnek, amely megindította a vizsgálatot Sperr ellen s rablás címén fel is jelentette az erőszakoskodó zsidóusról az ügyészségnek s így könnyen megeshetik, hogy nagyon drágán fogja megfizetni Speer azt a tallért, amit a cigányasszony nyakáról tépett le.

A taktika. A katonáknál az oktatás papjai folytak most, így az önkénteseket is oktatják, amelyek során a futó lépésben is gyakorolják az ujoncokat. Az egyik önkéntes azonban nem valami jó futó s így a hadnagy alaposan leszólta:

— Halja önkéntes, ahogy ma a fut, az gyalgat.

Az önkéntes valamivel védekezni akart s így felelt.

— Tessék csak rám bízni, hadnagy ur. Ha háború lesz, én szaladok legjobban... már mint ahogy a taktika meg fogja kívánni.

A hadnagy önkéntesül is rafelelte.

— Az pedig meg fogja kívánni.

Csökken a borhamisítás. Érdekes és tanulságos képet nyújt a hivatalos eljárás tárgyaül szolgáló borhamisítási esetek statisztikája. Az 1893. évi XXIII. törvénycikk életbeléptének első három esztendejében nagyon elvélve üldözte a hatóság a borhamisítást. Ebben az időben évenként átlag ötven emberrel találtak hamis bort és évenként átlag 105 borkészletet találtak hamisnak. Az 1899. évben, mikor a borhamisítók üldözése megindult, már 910 embertől, összesen 2604 bormintát vettek és vizsgáltak meg, melyek közül 642 bizonyult hamisnak. Ezentúl, bár a forgalom ellenőrzése elég energikus volt, mert évenként átlag több mint 300 mintát vizsgáltak meg, a hamisítási esetek száma folyton csökkent és tavaly alig emelkedett százon felül. Ez arra mutat, hogy Magyarországon a borhamisítás jóformán megszűnt és senki sem akar ezen az uton a bortermeles rovására üzleteket csinálni.

Tolvaj cigányok. A csendőrség a napokban elfogott egy egész cigánykaravánt, amelyről kiderült, hogy nemrégiben Beodrán több rendbeli lopásokat követett el. A csendőrök a karaván tagjait innen Keresztesre, illetőségi helyére szállítják s megindítják ellenük a további eljárást.

Az élet kellemességeihez rendszeren nem számítják a gyógyszereket, a „Scott-féle Emulsió”-t azonban mégis csak oda kellene besorozni, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bánatot és könnyet tüntet el a gyermekszobából. A „Scott-féle Emulsió” nemcsak gyógyít mindent, aminek gyógyítására a csukamájolaj képes, hanem még többet és emellett a visszatetsző íztől és szagtól teljesen mentes, mely gyermekeknek oly gyakran kellemetlen percekét és zavarokat okoz. A „Scott-féle Emulsió” kapható a gyógyszer-tárakban. (1)

Egy népszerű. A „Moll-féle sósborszesz” által a betegeknek egy époly gyógyhatásu, mint olesó szer nyújtatik közzvényes és csuzos bántalmaknál, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasítással együtt 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszer-tárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ügyári jelvényével és aláírásával. (d)

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, dec. 4. (A „Torontál” eredeti táv.) A kultusz-tárca vitája ugy látszik annyi anyagot szolgáltat a beszédre, mint a kereskedelmi tárca, mert körülbelül ugyan olyan arányu a vita. Tegnap kezdték meg a kultusz-tárca tárgyalását és még elég anyag van arra, hogy a többi tárcák rövid elintézését felülmulja.

A tegnapi ülés.

A tegnapi délutáni ülésen a kultusz-tárca tárgyalásának során először is Nagy Sándor folytatta délelőtt megszakított beszédét, amelyet azzal végzett, hogy a költségvetést elfogadja.

Utána Csóti Géza, Halász Lajos, Buzáth Ferenc és Zachariás János szólaltak fel, valamennyien a költségvetés mellett.

A mai ülés.

A mai délelőtti ülésen napirend előtt Pop-Csicsó István és Zachariás János tegnapi félreértett szavaikat magyarázták.

Azután folytatták a kultuszminiszteri költségvetés vitáját.

Először Markos Gyula szólalt fel, aki a tanítók érdekében beszélt. A költségvetést elfogadja.

Vizi Ferenc a nemzetiségek autonómiajának megszorításáról és az analfabétizmusról szól. A költségvetést szintén elfogadja.

Ballagi Aladár az egyetem bajival foglalkozik s az egyetemi reformot sürgeti. Egyébként a költségvetést elfogadja.

Lukács László nemzetiségi a románság elnyomatásáról panaszkodik s a költségvetést nem fogadja e.

Délután 2 órakor a vitát megszakították s folytatását 4 órára halasztották.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök holnap Bécsbe utazik s városnap kihallgatásra megy a királyhoz. Mint politikai körökben beszélnek, a miniszterelnök a bankkérdésről s a fuzióról tesz előterjesztést az uralkodónak.

A bankkérdés.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Kossuth Ferencet s hosszabb ideig tanácskozott vele. Azt mondják, hogy a miniszterelnök Kossuthal a bankkérdésről tanácskozott, amelyre nézve állítólag valamely formulában állapodtak meg. Hogy a két államférfi között valószínűleg a bankkérdésről volt szó, azt bizonyítani látszik

az, hogy a miniszterelnök Kossuthtól jöve a képviselőházban Holló Lajossal és Batthányi Tivadar gróffal tanácskozott behatóan.

[Uj aranygyapjasok.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a hivatalos lap mai száma közli, a király számos mágnásnak az aranygyapjas-rendet adományozta. A legmagasabb rendjel egyformán jutott magyar és osztrák főuraknak.

A fuzió.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Parlamenti körökből eredő értesülések szerint a fuzió kérdése napról-napra aktuálisabb lesz. E forrás szerint a fuzió a 48-as és az alkotmánypárt között már csak napok kérdése. A fuzióban a néppárt nem venne részt.

A fuzió dolgával hozzák kapcsolatba Rátkay Lászlónak, a függetlenségi párt hivatalos lapjában, a „Budapest“-ben ma megjelent cikkét, amelyben élesen támadja a néppártot s felhívja, hogy valjón színt és lépjen ki a koalícióból.

A képviselőház karácsonyi szünete.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ ered. távirata) A képviselőház folyosóján terjesztett hírek szerint a képviselőház karácsonyi szünete december 18-án kezdődne. Hogy a szünet meddig fog tartani, az attól függ, hogy miképpen alakul a külügyi helyzet.

A balkáni események.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata) A balkáni események dolgában a legellentétebb és legkülönbözőbb hírek röpködnek. Hol riasztó háborus készülletekről, sőt összeütközésekről jönnek hírek, hol meg békés fordulatot jelent a táviró.

A riasztó hírek közé tartozik az a bécsi jelentés, hogy a hadvezetőség állítólag 180 000 főnyi katonaságot összpontosít Boszniában és Hercegovinában s a Dráva és a Száva mentén figyelő hadtesteket állít fel.

Egy másik hír arról szól, hogy Bilek mellett szerb bandák megtámadtak volna egy magyar-osztrák csapatot, amelynek parancsnokát Traitler főhadnagyot és két katonáját megölték. Ebből a hírből hivatalosan Traitler halálát elismerik, azonban azt mondják, hogy a főhadnagy öngyilkos lett.

A riasztó hírek között szerepel az a hír is, amely ma a Pesti Kereskedelmi Bankhoz érkezett. Egy Cattaroból ma délelőtt a bankhoz jött távirat azt jelenti ugyanis, hogy a montenegróiak Cattarot bombázzák. Erről a hírről azonban azt mondják, hogy az egész csak börzemanőver. Bizonyosat még nem tudni.

Mint Komáromból jelentik, az ottani 76-ik gyalogezredet felemelt békelelészámra egészítették ki s ma utnak indították Fiuméba, ahonnan az ezredet Cattaróba viszik.

A háborus hírekkel szemben hivatalos oldalról viszont megnyugtatónak, sőt az eddigiéknél kedvezőbbnek mondják a helyzetet. Így egy bécsi jelentés szerint háborus veszedelemtől annál kevésbé lehet szó, mert a király mindenképpen békét akar. A kedvező fordulat jele az is, hogy monarchiánk és Törökország között újból megindultak a tárgyalások, továbbá, hogy a tőzsde egészen szilárd.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisi jelentések szerint

Franciaország, Angolország és Oroszország legközelebb együttesen felszólítják Magyarországot és Ausztriát, hogy a háborus előkészületeket, nevezetesen a hadtesteknek a délen való összpontosítását hagyja abba, különben kénytelenek azt háborus provokációnak tekinteni.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, az ottani török nagykövet lépéseket tett a portánál a bojkott megszüntetése iránt, mert ezáltal Olaszország is szenved.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A „Sburai Nemzet“ című török lap a szerb-montenegrói unió dolgában a következőket írja: Szerb és montenegrói politikusok képtelennél képtelenebb híreket hoznak forgalomba Boszniáról, csak azért, hogy az összes szerbeket felizgassák. Ausztria-Magyarország a tett intézkedések által lehetővé tette Bosznia megtámadását és mulhatatlanul szükséges, hogy Törökország is a novibazári és montenegrói határszélek megvédésére katonai intézkedéseket tegyen, hogy azokat a bandákat, amelyeket Boszniából török területre szorítottak, visszakényszeríthessenek.

Kegyelem a nagyszerb agitátoroknak.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Bécsből jelentik, a király a nagyszerb propaganda miatt elfogott agitátoroknak kegyelmet adott s már valamennyit ki is bocsátották a fogságból.

Az újpesti bankrablás.

Budapest, dec. 4. (A „Torontál“ ered. távirata.) Az újpesti bankrablók, Antosevics Gyula és Piaszkovszki József ügyében tegnap késő éjjel hozott ítéletet a pestvidéki törvényszék esküdtbírósa. Az esküdtzék mindkettőjüket bűnösnek mondta ki a rablásban s ennek alapján a törvényszék a rablókat 3-3 évi fegyházra ítélte.

Határidő-üzlet.

Budapest, dec. 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	25.80—
Buza (októberre)	22.58—
Rozs (áprilisra)	21.64—
Rozs (októberre 1909.)	19.46—
Zab (áprilisra 1909.)	17.68—
Tengeri (áprilisra)	15.14—

Közgazdaság.

A „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdetorgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, december 4

A tőzsdének a lefolyt héten nagyon izgalmas napjai voltak, miután a külpolitikai hírek folytán nehéz bonyodalmak aggályai merült fel. Egyes napokon a tőzsde üzlete pánikszerűen alakult és csaknem az összes értékekben sürgős kínálat mutatkozott, úgy hogy minden vonalon csakis lényeges áresökkenésekről számolhatunk be. Némi támaszt nyújtott a bécsi és budapesti tőzsdének a külföldi tőzsdék aránylagos szilárdsága és említésre méltók, hogy pld. Berlinből az egyik napon hozzatételes becslések szerint 15000 darab részvény vásároltatott, anélkül azonban, hogy ezen vételek az árfolyamok javulását idézhették volna elő, mindenesetre azonban további visszaeséseknek némi gátat vetettek.

A tőzsde nagy érzékenységénél fogva a külpolitikai helyzet bizonytalansága természetesen még mindig kedvezőtlenül befolyásolja az általános hangulatot, de másrészt feltehető, hogy amennyiben a bonyodalmas helyzet tisztulást nyer, úgy az ócska árfolyamokra való tekintettel, a várható nagobbmértvű befektetési vásárlások előreláthatólag számottevő javulást fognak előidézni, annál is inkább, miután a legutóbbi napokban nagymennyiségű contremine-engagemente-ok keletkeztek, melyek a viszonyoknak tisztázódása esetén nagyrészen fedezési vásárlásokra szolgálnának alapul.

Az internacionális értékek csaknem mindvégig szenvedtek nagyobb árhanyatlást, míg a

helyi értékek közül, különösen a tégláértékek, a gépgyári, továbbá a magyar cukoripar, magyar ruggyantaárugyár, magyar vasuti forgalmi és magyar villamossági részvények árfolyamai tüntetnek fel visszaesést.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	nov. 23.	dec. 3.
4% magyar koronajá-adék	90.71	90.50
magyar ált. hitelbank-részvény	716—	707—
magyar jelzáloghitelbank-részvény	413—	393—
köszénbányai és góztéglagyár-részv.	430—	408—
magyar kerámiai gyár részv.	210—	195—
salgótarjáni köszénbánya részvény	570—	553—
Danubius hajó és gépgyár részv.	247—	235—
fegyver és gépgyár-részvény	315—	295—
magyar cukoripar részvény	1890—	1830—
magyar ruggyantaárugyár részv.	360—	350—
magyar vasuti forgalmi részvény	330—	325—
magyar villamossági részvény	295—	283—

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1908. évi november hó 27-ol december hó 3-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozás történt:

Gardinoacska Atyim és Mácza tulajdonát képező 1785. ö. i. sz. házat megvette Dogesev Marinko Gena és neje Perch Katica 600 koronáért.

Molnár József és Julianna tulajdonát képező 2326. sz. házat megvette Feketics Mihály és Magdolna 2400 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi december hó 4-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza 50 klgr.	12.40 korona
kétszeres	7.50
rozs	8.—
árpa	7.30
zab	8.20
kukorica	6.70
repee	12.60
széna I.	10.—
„ II.	8.—
szalma I.	5.—
„ II.	5.—
burgonya 1 klgr.	—10
disznóhus I.	1.80
„ II.	1.70
marhahus I. 1 klgr.	1.46
„ II.	1.90
borjúhus I.	1.80
„ II.	1.36
juhhus	1.04
zsir	1.60

Felelős szerkesztő: **SOMFAI JÁNOS.**

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (motorkocsis) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 1 ó. 29 p

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsis) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Autalfalva—Panesova és Alibánra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 p. e.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Vendéglő-megnyitás.

Az Árpád-u. 638/15. sz. házban levő vendéglő ujonnan átalakítva, mint

Vendéglő a Naphoz
megnyilt.

Mindenkor jó valódi borok és egyéb italok, valamint ételekről gondoskodva van.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYÉ BRÁJER MÁRIA.

(551-x.46)

RÁMPÁS

dr. Brájer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.51

Egy. a kellő műveltséggel bíró fiu

mint tanonc felvétetik
ALMÁSY és SZEPESSY

könyv-, zenemű- és
papírkereskedésében

Nagybecskerek, Hunyady-(fő-)utca.

1007-x.15

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPÍRKERESKEDÉSBE

34-49.49

HIRDETÉSEK

PELVÉTEKNEK A

TORONTÁL

KIADÓHIVATALÁBAN

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. e. vasut. — Érvényes: 1908. október hó 1-től.

Szeged—Karlova—Nagybecskerek.										Vissza					
Odá					146.					Vissza					
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	
4702	4704	4706	4714	4708	4710	4716	4707	4709	4715	4713	4705	4703	4701	4701	
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	II-III. osztály			II-III. osztály			I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	
645	1010	940	—	225	—	830	ind.	—	—	115	—	630	—	715	
045	1230	1123	—	422	—	500	"	—	—	1121	—	43	821	408	
045	1230	1116	—	451	—	555	"	—	—	1054	—	420	717	323	
1222	—	1115	—	559	—	820	"	256	627	1030	—	345	—	242	
155	110	—	332	510	940	630	ind.	Szeged (136 145)	—	714	1247	606	915	235	1232
155	115	—	337	515	945	635	ind.	Uj-Szeged	—	710	1242	601	911	231	1228
205	122	—	344	523	1000	643	érk.	Szöreg (136)	—	700	1214	552	901	223	1220
205	124	—	347	524	1006	644	ind.	Szöreg	—	659	1233	548	854	221	1219
213	133	—	357	532	1012	651	↑	*Ó- és Uj-Szt.-Iván	—	652	1225	541	845	213	1211
213	138	—	403	537	1019	656	↑	*Vedresháza 3. sz. őrház (f. m. h.)	—	646	1220	536	836	208	1205
227	146	—	412	545	1028	703	↑	*Gyála	—	639	1214	529	829	201	1197
227	153	—	425	553	1044	710	↑	*Szerb-Keresztur	—	632	1208	523	820	193	1189
243	203	—	436	602	1057	720	↑	*Kupuszina (r. h.)	—	621	1158	512	808	142	1133
228	226	—	501	619	1105	737	↑	Törökkanizsa	—	612	1150	503	759	134	1130
312	234	—	518	634	—	751	↓	Szanád	—	550	1129	441	733	112	1110
321	—	—	529	—	—	800	érk.	Csóka	—	540	1120	432	721	101	1093
322	243	—	544	644	—	801	ind.	Csóka	—	539	—	428	711	100	1087
335	256	—	606	657	—	818	↑	Tisza-Szt.-Miklós	—	527	—	419	657	1247	1041
323	310	—	621	711	—	834	↑	Páde	—	519	—	404	639	1232	1023
403	324	—	640	726	—	849	↓	*Kesztemajor	—	457	—	349	616	1216	1013
415	336	—	700	737	—	901	↓	Bocsár	—	445	—	337	602	1205	1001
425	346	—	711	747	—	911	érk.	Karlova	—	435	—	324	549	1153	915
Vv. 4712	—	—	—	—	—	—	érk.	Nagykikinda (147)	—	350	—	280	—	1110	Vv. 4711
610	409	—	1051	800	—	554	ind.	Nagykikinda (147)	—	—	—	409	350	941	1109
250	—	—	—	—	—	—	↑	Karlova (147)	—	—	—	303	—	754	1138
444	403	—	801	755	—	—	↑	Beodra	—	—	—	300	—	745	1139
455	411	—	817	801	—	—	↑	*Vinceér	—	—	—	251	—	735	1119
505	421	—	821	812	—	—	↑	Török-Becse-Araos	—	—	—	230	—	715	1059
550	442	—	842	843	—	—	↑	Kumán	—	—	—	203	—	657	1041
610	500	—	900	901	—	—	↑	Melenze	—	—	—	149	—	643	1027
639	519	—	919	916	—	—	↑	Elemér	—	—	—	131	—	622	1006
701	536	—	955	932	—	—	↑	Nagybecskerek	—	—	—	115	—	607	950
718	550	—	950	947	—	—	↑	Pancsova	—	—	—	—	—	—	—
1209	104	—	—	—	—	—	érk.	Szécsény (148)	—	—	—	—	—	810	—

Nagykikinda—Karlova.										Vissza				
Odá					147.					Vissza				
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.
4812	4802	4804	4806	4808	4801	4803	4801	4803	4805	4801	4803	4801	4803	4801
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	Közvetlen vonat Nagybecskerekre			Közvetlen vonat Nagybecskerekre			I-III.	I-III.	I-III.	
645	1010	—	940	225	—	830	ind.	Budapest ny. p. u. (136)	—	—	115710	630	—	715
703	—	—	122	356	—	—	ind.	Temesvár-Józsefváros (136)	—	813	—	285	—	—
351	700	1100	225	719	—	—	ind.	Nagykikinda (136)	—	610	841	104	—	426
414	722	1120	245	732	—	—	ind.	*Váalom	—	544	821	1238	—	405
430	737	1134	259	753	—	—	érk.	Karlova (146)	—	528	806	1220	—	351